

SAMENWERKINGSAFSPRAKEN

NAFT - CLB - PBD

Inleiding

Dit document is aanvullend op het draaiboek ([draaiboek-naft.pdf](#)) en bundelt de samenwerkingsafspraken tussen school, NAFT-partners, het CLB, de pedagogisch begeleidingsdienst (PBD) en de andere betrokken actoren (o.a. de leersteuncentra).

Het document heeft als doel om de dialoog tussen alle betrokken actoren te stimuleren en om de samenwerking te optimaliseren.

Onze samenwerking wordt gedragen door volgende principes:

- » Ieders perspectief is waardevol en verdient erkenning.
- » Woorden en daden hebben impact; bewustzijn daarvan versterkt empathie en herstel.
- » Door noden te erkennen wordt verbinding mogelijk.
- » Gedeelde verantwoordelijkheid en eigenaarschap versterken duurzame oplossingen.
- » Verbindende communicatie is de rode draad doorheen de samenwerking en communicatie.

1. Draaischijffunctie CLB

Het CLB vervult voor NAFT-trajecten een draaischijffunctie waarbij samenwerking tussen leerling, ouders, school en NAFT-aanbieder centraal staat. Deze functie betekent dat het CLB zowel indicatiesteller, aanmelder, verbinder, coördinator, bewaker als richtinggever is in het gehele proces. In de omzendbrief wordt expliciet vermeld dat een NAFT-traject altijd op indicatiestelling van het CLB wordt opgestart en dat het CLB in staat voor de aanmelding, continuïteit, de regie in functie van de afstemming van het traject op de onderwijsleersituatie van de leerling en de leerlingenbegeleiding, en de afstemming tussen alle betrokkenen onderling.

Deze afspraken sluiten aan bij:

- » Omzendbrief CLB/2020/01 - NAFT (Naadloze flexibele trajecten onderwijs-welzijn): [omzendbrief CLB/2020/01 van 24/06/2020](#)
- » Draaiboek: [draaiboek-naft.pdf](#)
- » [Referentiekader NAFT-kwaliteit \(R-NAFT\)](#)
- » Vlaanderen.be - NAFT-informatie: [NAFT: naadloze flexibele trajecten in het secundair onderwijs | Vlaanderen.be](#)

2. Doelgerichte samenwerking met gedeelde beginsituatieanalyse

In de context van leerlingen bij wie schooluitval en/of ongekwalificeerde uitstroom dreigt omwille van pedagogische, juridische, sociale of persoonlijke redenen worden eerst collectieve acties overwogen vooraleer tot een individuele aanpak wordt overgegaan.

Scholen hebben de opdracht een geïntegreerd beleid op leerlingenbegeleiding te ontwikkelen, te implementeren en te evalueren. Dit beleid geeft invulling aan elke fase van het zorgcontinuüm.

De pedagogische begeleidingsdiensten hebben een opdracht in het ondersteunen van onderwijsinstellingen bij het bevorderen van hun onderwijskwaliteit, respectievelijk de kwaliteit van hun leerlingenbegeleiding en bij hun ontwikkeling tot professionele lerende organisatie.

CLB heeft een signaalfunctie ter versterking van de brede basiszorg van de school en zet in op consultatieve leerlingenbegeleiding ter ondersteuning van de verhoogde zorg van de school.

NAFT versterkt leerlingen die tijdelijk intensieve begeleiding nodig hebben. NAFT kan ingezet worden bij het creëren van een positief klasklimaat indien het klasklimaat problematisch is en hierdoor schooluitval of ongekwalificeerde uitstroom dreigt voor meerdere leerlingen.

School, CLB en NAFT-aanbieder brengen gezamenlijk de beginsituatie in kaart op school-, klas-, leerling- en gezinsniveau. Als uit de beginsituatieanalyse ondersteuningsnaden op school- en klasniveau naar boven komen, kan de school het initiatief nemen om de PBD en het leersteuncentrum te betrekken in functie van schoolondersteuning. Deze brede contextanalyse vormt de basis voor SMART-doelen die zich vertalen naar acties ingebed in de passende fasen van het zorgcontinuüm. Men werkt oplossingsgericht en verbindend, met focus op mogelijkheden.

3. Duidelijke rollen en gedeelde verantwoordelijkheid

De rolverdeling tussen school, PBD, CLB, leersteun en NAFT-aanbieder is helder en aanvullend. Elke partner draagt bij aan duurzame ontwikkeling en groei van de leerling.

3.1. Rol van het CLB

Het CLB heeft een kernrol als indicatiesteller, aanmelder en heeft hierbij de regie. Een NAFT-traject start altijd op indicatiestelling en aanmelding van het CLB na het doorlopen van een traject met de leerling, ouders en school. Het CLB bewaakt de voortgang, organiseert overleg en staat in voor correcte informatie-uitwisseling.

3.2. Rol van de Pedagogisch Begeleidingsdienst (PBD)

De PBD ondersteunt scholen in het versterken van kwaliteitsvol onderwijs en leerlingenbegeleiding, met focus op het verhogen van het beleidsvoerend vermogen en de professionele ontwikkeling van schoolteams.

De rol van de PBD situeert zich op systemisch klas- en schoolniveau. De PBD ondersteunt scholen in het versterken van hun pedagogisch-didactisch handelen, beleid op leerlingenbegeleiding en schoolorganisatie, met het oog op duurzame kwaliteitsontwikkeling en het versterken van de context waarin leerlingen worden begeleid. Dit gebeurt steeds binnen een begeleidingscontext en op vraag van de school.

Deze ondersteuning kan zich onder meer richten op thema's zoals het versterken van een verbindend schoolklimaat, herstelgericht werken, omgaan met polarisatie, klasdynamieken, preventie van schooluitval en beleid rond uitsluitingen.

3.3. Rol van NAFT

NAFT biedt tijdelijke, intensieve en flexibele trajecten die schooluitval helpen voorkomen. De begeleiding richt zich op leerlingen, klasgroepen en schoolteams.

NAFT werkt vraaggestuurd, krachtgericht en in nauwe afstemming met leerling, ouders, CLB en school. Trajecten worden afgesloten met een rondetafelgesprek.

3.4. Rol van leersteun

Bij vragen rond NAFT-trajecten voor een doelgroep waarvoor ook leersteun loopt, moet er maximaal onderling afgestemd worden. Binnen NAFT-trajecten kan leersteun een ondersteunende en adviserende rol opnemen. Leersteun kan, waar nodig en mogelijk, op vraag van de school een vaste partner zijn die deelneemt aan overleg en die mogelijkheden en problemen op school-, klas- en leerlingniveau signaleert. Daarnaast kan leersteun aanvullende inzichten aanreiken en na een afgerond NAFT-traject verworven inzichten mee borgen.

4. Transparante, tijdige en zorgvuldige communicatie

Partners communiceren open, tijdig en via korte lijnen. Vanuit de school, CLB en NAFT wordt één contactpersoon aangeduid. Afspraken over communicatie en informatiebeheer worden gezamenlijk vastgelegd, met aandacht voor een correcte, zorgvuldige en veilige omgang met gegevens.

Elke partner handelt en wisselt informatie uit binnen de mogelijkheden van de toegekende juridische kaders: scholen, leraren, leersteun en pedagogische begeleidingsdiensten zijn gebonden aan het ambtsgeheim. CLB-medewerkers en NAFT-aanbieders zijn gevat door het beroepsgeheim.

Informatie-uitwisseling tussen de betrokkenen verloopt volgens de geldende regelgeving m.b.t. het decreet leerlingenbegeleiding (informatie-uitwisseling tussen CLB en school), het beroepsgeheim, het gedeeld beroepsgeheim en de GDPR.

Basisprincipe is steeds de toestemming van de bekwame leerling of toestemming van de ouders van de niet bekwame leerling. De leerling en de ouders worden actief en transparant geïnformeerd over welke gegevens worden gedeeld, met wie en met welk doel.

Alle partners hanteren het principe van noodzakelijkheid: enkel gegevens die relevant zijn voor het traject worden gedeeld.

Transparante communicatie en respect voor privacy vormen de basis voor vertrouwen en een effectieve samenwerking tussen alle partners.

5. Beslissen mét leerling en ouders

Leerling en ouders worden betrokken op alle cruciale momenten: intake, doelen, voortgang en afronding. Communicatie verloopt helder, begrijpelijk en gelijkwaardig. Men spreekt met elkaar, niet over elkaar.

6. Continuïteit, opvolging en kwaliteitsbewaking

Vanaf de start wordt nagedacht over afronding, nazorg en verankering van de inzichten uit de NAFT-begeleiding. De school blijft verantwoordelijk voor opvolging en duurzame inbedding, waarbij leersteun een ondersteunende rol kan opnemen.

7. Waar bespreken we de samenwerking en eventuele pijnpunten?

De terugkoppeling over zowel positieve elementen als knelpunten binnen NAFT-trajecten gebeurt op drie niveaus. Op elk van deze niveaus wordt jaarlijks een evaluatie voorzien, bij voorkeur op het einde van het schooljaar, zodat de geleerde lessen meegenomen kunnen worden naar het nieuwe schooljaar.

7.1. Op lokaal niveau: binnen de school

Schoolteam, NAFT-begeleiders, CLB-medewerkers, leersteun, andere betrokken actoren, ouders en leerlingen stemmen af rond concrete casussen. De werking en de dagelijkse samenwerking wordt besproken met de verschillende partners die betrokken zijn.

7.2. Op regionaal niveau

Op regionaal niveau vindt een ruimer overleg plaats waarin, op basis van signalen vanuit het lokale niveau, patronen, structurele knelpunten en gedeelde uitdagingen in kaart worden gebracht. Daarbij gaat niet alleen aandacht naar de problemen, maar wordt ook actief gezocht naar mogelijke oplossingen.

7.3. Vlaams niveau

Op Vlaams niveau worden regionale bevindingen gebundeld, geanalyseerd en strategisch besproken binnen het structureel overleg tussen CLB, PBD en NAFT. Dit overleg heeft als doel beleidsvoorbereiding, het ontwikkelen van structurele oplossingen en het creëren van nieuwe mogelijkheden.

Ook signalen van onvoldoende samenwerking rond casussen op regionaal niveau kunnen hier geagendeerd en besproken worden.

Daarnaast wordt op Vlaams niveau een overzicht opgebouwd van de regionale afspraken en overlegstructuren. In dat kader wordt momenteel een mapping uitgewerkt van wie waar rond welke thema's samenkomt.

In de loop van het schooljaar 2027-2028 voorzien we een evaluatie van deze samenwerkingsafspraken. Op basis van deze evaluatie wordt de nota, waar nodig, geactualiseerd.

Contactpersonen op Vlaams niveau:

- » CLB: Stefan Grielens - stefan.grielens@vrijclbnetwerk.be
- » PBD: Katrien Bressers - katrien.bressers@katholiekonderwijs.vlaanderen
- » NAFT: Ellen Goovaerts - egoovaerts@arktos.be

Dit document is een coproductie van:

PBD-GO!

en de NAFT-aanbieders:

